

Mgr. MARIE BENEŠOVÁ
MINISTRYNĚ SPRÁVEDLNOSTI ČR

Praha 2. srpna 2023
Č.j. MSP-12/2021-ODKA-SPZ/5
Počet listů: 3
Přílohy: 1

Nejvyšší soud
Burešova 20
657 37 Brno

Obviněný I. K. - stížnost pro porušení zákona

Přílohy:

- spis Městského soudu v Brně, sp. zn. 88 Nt 76/2019

Podle § 266 odst. 1 trestního řádu podávám ve prospěch obviněného I. K.,

stížnost pro porušení zákona

proti usnesení Městského soudu v Brně ze dne 23. 9. 2019, č. j. 88 Nt 76/2019-20.

Skutečnosti a průběh řízení předcházející napadenému usnesení

- 1 Usnesením policejního orgánu Policie ČR, Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje. Územní odbor Brno-venkov, Obvodní oddělení policie Pohořelice, ze dne 31. 10. 2011, č. j. KRPB-23965-44/TČ-2011-060316, byla podle § 159a odst. 5 trestního řádu odložena trestní věc vedená pro přečin porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1 trestního zákoníku, přečin krádeže podle § 205 odst. 1, 3 trestního zákoníku a přečin nedovoleného ozbrojování podle § 279 odst. 1 trestního zákoníku, kterých se měl dopustit neznámý pachatel tím, že v době od 21:00 hod. dne 9. 9. 2011 do 11:45 hod. dne 10. 9. 2011 v obci Pohořelice – Nová Ves vnikl do neuzamčeného rodinného domu č. 101, ze kterého odcizil po otevření trezoru na zbraně čtyři brokovnice včetně brokovnic specifikovaných jako lovecká brokovnice dvojka hamerleska s označením „PRIMA“ Gewehrlauf.Stahl.FriedKrupp ESSEN, ráže 16/16, specifikovaná číslem zkušebního protokolu 7987.27, a lovecká brokovnice dvojka systém „Darne“ s označením „L.BUN QUIIMP-B“ ráže 12/12 r. v. 1922, v. č. 144504. Neoprávněným vniknutím do rodinného domu a odcizením zbraní byl poškozen majitel F. F., který kromě identifikačních údajů zbraní doložil, jakým způsobem a kdy je nabyl. V dané trestní věci dosud nebyl ustanoven pachatel, a tudíž ani pokračováno v trestním řízení.
- 2 Usnesením policejního orgánu Policie ČR, Městské ředitelství policie Brno, 6. oddělení obecné kriminality, ze dne 16. 3. 2017, č. j. KRPB-160577-34/TČ-2016-060276, bylo podle § 160 odst. 1 trestního řádu zahájeno trestní stíhání obviněného I. K., pro přečin nedovoleného ozbrojování podle § 279 odst. 1 trestního zákoníku, jehož se dopustil tím, že od přesně nezjištěné doby do 4. 7. 2016, kdy se sám přihlásil na policii, si opatroval a na adrese Brno, Kotlářská 10, a ve vraku vozidla v areálu autovrakoviště v Brně, U Vlečky 6, přechovával různé střelné zbraně, jejich součásti a ostré střelivo, ačkoliv nebyl držitelem zbrojního průkazu, přičemž držení zajištěných věcí podléhalo úpravě zákona č. 119/2002 Sb., o zbraních a střelivu. Mezi zbraněmi byly zajištěny také lovecká brokovnice dvojka hamerleska s označením „PRIMA“ Gewehrlauf.Stahl.FriedKrupp ESSEN, ráže 16/16, specifikovaná číslem zkušebního protokolu 7987.27, a lovecká brokovnice dvojka systém „Darne“ s označením „L.BUN QUIIMP-B“ ráže 12/12 r.v. 1922, v.č. 144504.
- 3 Rozhodnutím státního zástupce Městského státního zastupitelství v Brně ze dne 26. 7. 2017, č. j. 6 ZT 49/2017-14, bylo trestní stíhání obviněného I. K. pro výše uvedený přečin podle § 307 odst. 1 trestního řádu podmíněně zastaveno se stanovením zkušební doby podle § 307 odst. 3 trestního řádu v trvání 12 měsíců. Rozhodnutí nabylo právní moci 5. 8. 2017.
- 4 Usnesením státního zástupce Městského státního zastupitelství v Brně ze dne 30. 8. 2018, č. j. 6 ZT 49/2017-20, bylo podle § 308 odst. 1 trestního řádu rozhodnuto, že obviněný I. K. se ve zkušební době osvědčil. Usnesení nabylo právní moci 18. 9. 2018.

Napadené usnesení

- 5 Přípisem státního zástupce Městského státního zastupitelství v Brně ze dne 6. 8. 2019, č. j. 6 ZT 49/2017-25, byl k Městskému soudu v Brně podán návrh na uložení ochranného opatření, a to zabránění věci ve smyslu § 101 odst. 1 písm. a), c) trestního zákoníku, tedy zbraní, jejich částí a střeliva, které byly tehdy obviněným I. K. v rozporu se zákonem opatřeny a

přechovávány. Návrh zahrnoval i loveckou brokovnici, dvojka hamerleska s označením „PRIMA" Gewehrlauf.Stahl.FriedKrupp ESSEN, ráže 16/16, specifikovanou číslem zkušebního protokolu 7987.27, a loveckou brokovnici, dvojka systém „Darne" s označením „L.BUN QUIIMP-B" ráže 12/12 r.v. 1922, v.č. 144504, tedy zbraně odcizené F. F. Návrh státní zástupce odůvodnil skutečností, že v dané věci s ohledem na odklon trestního řízení nebylo a není možno uložit trest propadnutí věci, zajištěné věci náleží I. K. a současně zabrání těchto věcí vyžaduje obecný zájem na účinné ochraně bezpečnosti lidí, resp. života a zdraví.

- 6 K návrhu státního zástupce Městský soud v Brně nařídil na 23. 9. 2019 veřejné zasedání, k němuž se dostavil i obviněný I. K.. Ten ve své výpovědi uvedl, že byl majitelem zajištěných zbraní, které vlastnil jako sběratel. Po skončení dokazování soud ve veřejném zasedání dne 23. 9. 2019 pravomocně rozhodl usnesením č. j. 88 Nt 76/2019-20 o uložení ochranného patření podle § 101 odst. 1 písm. a), c) trestního zákoníku, a to zabrání věci, tedy zbraní, jejich částí a střeliva, které byly tehdy obviněným I. K., v rozporu se zákonem opatřeny a přechovávány. Rozhodnutí zahrnovalo i lovecké brokovnice popsané jako dvojka hamerleska s označením „PRIMA" Gewehrlauf.Stahl.FriedKrupp ESSEN, ráže 16/16, specifikovaná číslem zkušebního protokolu 7987.27, a dvojka systém „Darne“ s označením „L.BUN QUIIMP-B“ ráže 12/12 r.v. 1922, v.č. 144504, tedy zbraně odcizené F. F.
- 7 Podle § 136 odst. 3 trestního řádu usnesení neobsahuje odůvodnění. I. K. se vzdal u veřejného zasedání práva stížnosti i za osoby oprávněné, stížnosti se vzdal také státní zástupce Městského státního zastupitelství v Brně a usnesení soudu nabylo dnem 23. 9. 2019 právní moci.

Další postup orgánů činných v trestním řízení

- 8 Zbraně odcizené F. F., kterých se týkalo napadené usnesení, jsou uloženy u Policie ČR, Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje, odbor služby pro zbraně a bezpečnostní materiál.
- 9 Přípisem ze dne 10. 12. 2019 policejní orgán činný v trestní věci proti obviněnému I. K. požádal soud o vydání opravného usnesení ve vztahu k rozhodnutí ze dne 23. 9. 2019, č. j. 88 Nt 76/2019-20 s tím, aby z citovaného rozhodnutí o zabrání věci byly vyloučeny zbraně F. F. a tyto mu byly vráceny.
- 10 Ze záznamu Policie ČR, Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje, odbor služby pro zbraně a bezpečnostní materiál, oddělení správního řízení, ze dne 2. 11. 2017, č. j. KRPB-252208-4/ČJ-2017-0602 IZ-OSŘ, soud následně zjistil, že předmětné zbraně procházejí pátrací evidencí. Do spisu soud založil i fotokopie dokladů těchto zbraní, které F. F. při ohlášení jejich ztráty policii odevzdal, fotokopie zbrojního průkazu majitele zbraní a další související materiál.
- 11 Na žádost policejního orgánu o vydání opravného usnesení soud odpověděl přípisem ze dne 17. 3. 2020 se závěrem, že navrhovaný postup není v dané věci možný.

Právní posouzení

Relevantní právní úprava a obecná východiska

- 12 Podle čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“): *„Každý má právo vlastnit majetek. Vlastnické právo všech vlastníků má stejný zákonný obsah a ochranu. Dědění se zaručuje.“*
- 13 Podle čl. 4 odst. 4 Listiny: *„Při používání ustanovení o mezích základních práv a svobod musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu. Taková omezení nesmějí být zneužívána k jiným účelům, než pro které byla stanovena.“*
- 14 Podle čl. 36 odst. 1 Listiny: *„Každý se může domáhat stanoveným postupem svého práva u nezávislého a nestranného soudu a ve stanovených případech u jiného orgánu.“*
- 15 Podle ustanovení § 101 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku: *„Nebyl-li uložen trest propadnutí věci uvedené v § 70 odst. 2 písm. a), může soud uložit, že se taková věc zabírá, náleží-li pachateli, kterého nelze stíhat nebo odsoudit.“*
- 16 Podle ustanovení § 101 odst. 1 písm. c) trestního zákoníku: *„Nebyl-li uložen trest propadnutí věci uvedené v § 70 odst. 2 písm. a), může soud uložit, že se taková věc zabírá, ohrožuje-li bezpečnost lidí nebo majetku, popřípadě společnosti, anebo hrozí nebezpečí, že bude sloužit ke spáchání zločinu.“*
- 17 Podle ustanovení § 2 odst. 5 věta první trestního řádu: *„Orgány činné v trestním řízení postupují v souladu se svými právy a povinnostmi uvedenými v tomto zákoně a za součinnosti stran tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jejich rozhodnutí“.*
- 18 Předpokladem rozhodnutí o zabrání věci podle § 101 odst. 1 písm. a) trestního zákoníku je zjištění, že v trestní věci jsou zajištěny věci, kterých bylo užito ke spáchání trestného činu nebo které byly ke spáchání trestného činu určeny, a zároveň nebylo možno ohledně takových věcí rozhodnout u uložení trestu propadnutí věci, neboť náleží pachateli, kterého nelze stíhat nebo odsoudit.
- 19 Pojem „ohrožuje-li bezpečnost lidí nebo majetku, popřípadě společnosti“, uvedený v ustanovení § 101 odst. 1 písm. c) trestního zákoníku, vyjadřuje zájem jednotlivců a společnosti na ochraně statků, které je třeba chránit zabráním takových věcí, které ohrožují bezpečnost lidí a majetku. Věc nebo jiná majetková hodnota uvedená pod písm. c) může náležet komukoli, bez ohledu na to, zda měl nějaký vztah k trestnému činu nebo k jeho pachateli. Rozhodný je pouze vztah zabírané věci k trestnému činu, jehož spáchání odůvodňuje uložení tohoto ochranného opatření, dále naplnění podmínky, že jde o věc uvedenou v § 70 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku, která ohrožuje bezpečnost lidí nebo majetku, popřípadě společnosti, anebo hrozí nebezpečí, že bude sloužit ke spáchání zločinu.
- 20 Obecné soudy však při rozhodování o zabrání věci dle § 101 odst. 1 písm. c) trestního zákoníku nemohou postupovat paušálně. Zabrání věci a s ním spojený zásah do vlastnického práva chráněného čl. 11 odst. 1 Listiny, musí být odůvodněn konkrétními okolnostmi, z nichž bude vyplývat alespoň taková míra pravděpodobnosti uvedeného následku, která bude potřebu tohoto zásahu s ohledem na obvyklý chod věcí rozumně odůvodňovat. Vždy je přitom nutno zohlednit,

zda stanoveného cíle nelze dosáhnout jiným způsobem, který by byl k ústavně zaručeným právům vlastníka věci šetrnější a nevyžadoval by zánik tohoto jeho práva, tedy dbát na požadavek přiměřenosti vyplývající z čl. 4 odst. 4 Listiny a také z § 96 trestního zákoníku, zvláště při zabránění věci, která náleží osobě odlišné od pachatele trestného činu. Nerespektováním všech těchto zásad dochází k porušení práva na ochranu majetku dle čl. 11. odst. 1 Listiny a na soudní ochranu dle čl. 36 odst. 1 Listiny.

- 21 Ve smyslu § 2 odst. 5 trestního řádu je trestní řízení vystavěno v převážné míře na zásadě vyhledávací. Věta třetí předmětného ustanovení výslovně stanoví, že v přípravném řízení orgány činné v trestním řízení objasňují okolnosti svědčící v prospěch i v neprospěch osoby, proti níž se řízení vede, i bez návrhu stran. V řízení před soudem je pak soud povinen sám doplnit dokazování v rozsahu nezbytném pro své rozhodnutí.
- 22 Nelze-li v řízení o zabránění věci spolehlivě zjistit vlastníka věci, jež má být zabráněna, nebo není-li jeho pobyt znám, ustanoví mu soud podle § 239a odst. 1 trestního řádu opatrovníka. Otázka vlastnictví k věci, které se týká návrh na zabránění věci, je tedy jedním z důležitých směrů dokazování ve veřejném zasedání, neboť je pro rozhodnutí soudu zjevně nezbytná.

Posouzení předmětné věci

- 23 V předmětné věci není sporu o tom, že zajištěné zbraně, jejich součásti a ostré střelivo držel I. K. bez zákonného oprávnění a tímto jednáním se dopustil trestného činu. S ohledem na charakter těchto věcí i jejich schopnosti střelby lze také důvodně dovodit, že v obecné rovině mohou ohrozit bezpečnost lidí nebo majetku.
- 24 Vzhledem k tomu, že trestní stíhání obviněného I. K. bylo v dané věci státním zástupcem pravomocně podmíněně zastaveno, přičemž následně státní zástupce také pravomocně rozhodl o tom, že se obviněný ve zkušební době podmíněně zastaveného trestního stíhání osvědčil, zároveň nepřicházelo v úvahu uložení trestu propadnutí věci podle § 70 odst. 2 písm. a) trestního zákoníku.
- 25 Městský soud v Brně však před vydáním napadeného usnesení v rozporu s § 2 odst. 5 trestního řádu nedostatečně zkoumal otázku vlastnictví věcí, o jejichž zabránění rozhodl, která je z důvodů shrnutých v bodech 20 a 22 výše ve vztahu k aplikaci § 101 odst. 1 písm. a), c) trestního zákoníku relevantní.
- 26 Soud se totiž spokojil s tvrzením obviněného I. K. o jeho vlastnictví k zajištěným věcem. S ohledem na charakter dotčených věcí i jejich množství přitom bylo namístě alespoň ověřit u příslušného policejního orgánu, zda neprocházejí pátrací evidencí. Absence takového postupu soudu pak měla dopad na nezákonnost uplatněného postupu soudu a na zkrácení ústavním pořádkem zaručeného práva na vlastnictví a soudní ochranu.
- 27 Pravomocným usnesením Městského soudu v Brně ze dne 23. 9. 2019 č. j. 88 Nt 76/2019-20, jímž bylo v trestní věci I. K. podle § 101 odst. 1 písm. a), c) trestního zákoníku uloženo ochranné opatření zabránění věci, a to zbraní, jejich částí a střeliva, které soud ve výroku rozhodnutí konkretizoval v patnácti položkách, tak byl porušen zákon v ustanovení § 101 odst. 1 písm. a), c) trestního zákoníku, a v předcházejícím řízení též v § 2 odst. 5 trestního řádu. Toto porušení přitom nepříznivě zasáhlo i postavení obviněného I. K., neboť bylo pravomocným rozhodnutím soudu v dané trestní věci v jeho neprospěch uloženo ochranné

opatření zabráni věci, aniž by bylo v dostatečné míře prokázáno splnění zákonem stanovených podmínek pro tento postup.

Závěr a návrh

- 28 S ohledem na výše uvedené navrhuji, aby Nejvyšší soud:
1. podle § 268 odst. 2 trestního řádu vyslovil, že usnesením Městského soudu v Brně ze dne 23. 9. 2019, č. j. 88 Nt 76/2019-20, a v řízení, které mu předcházelo, byl v neprospěch obviněného I. K. porušen zákon v ustanovení § 101 odst. 1 písm. a), c) trestního zákoníku a § 2 odst. 5 trestního řádu;
 2. podle § 269 odst. 2 trestního řádu napadené usnesení zrušil a podle § 270 odst. 1 trestního řádu Městskému soudu v Brně přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.